

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Ladislava Górasza a JUDr. Milana Deáka, v právnej veci navrhovateľky **D. J.**, bývajúcej v M., zastúpenej JUDr. Š. D., advokátom v B., proti odporcovi **M. J.**, bývajúcemu v T., zastúpenému JUDr. J. D., advokátom v T., **o zrušenie práva spoločného nájmu bytu**, ktorá vec je vedená na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. V-2 7 C 116/1992, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 10. januára 2007, sp. zn. 5 Co 409/06, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 10. januára 2007, sp. zn. 5 Co 409/06 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 25. apríla 2006, č.k. V-2 7 C 116/1992-220 zrušil právo spoločného nájmu družstevného trojizbového bytu č. X., na treťom poschodí domu č. X., na ulici X. v M. a za ďalšiu nájomníčku tohto bytu a členku družstva určil navrhovateľku s tým, že odporca je povinný byt vypratať do troch dní. Odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania 6 913 Sk k rukám jej právneho zástupcu. Mal preukázané, že medzi účastníkmi ako rozvedenými manželmi neprišlo k dohode o zrušení práva spoločného nájmu družstevného bytu, navrhovateľka v predmetnom byte nepretržite až do súčasnosti býva, spoločne s plnoletými deťmi pochádzajúcimi z manželstva s odporcom. Odporca po tom, ako opustil v roku 1988 navrhovateľku a v tom čase maloleté deti, najneskôr

od roku 1990 začal žiť v spoločnej domácnosti s terajšou manželkou a ich maloletým synom v rodinnom dome v T., ktorého výlučnou vlastníčkou sa stala od roku 1999 jeho manželka. Pri rozhodovaní o ďalšom nájomcovi a členovi družstva súd prvého stupňa prihliadol na širšie príčiny rozvratu manželstva, najmä na správanie odporcu, ktorý nadviazal mimomanželskú známosť a neskôr po fyzických útokoch na navrhovateľku, opustil spoločnú domácnosť, ako aj deti vo veku 8 a 1 rok. Pokiaľ mal prihliadať na skutočnosť, že odporca vychováva maloletého syna z druhého manželstva, dospel k záveru, že tento mal zabezpečené bývanie od narodenia v rodinnom dome svojich starých rodičov, pričom sa jeho matka, manželka odporcu, zaviazala previesť v čase jeho plnoletosti túto nehnuteľnosť do jeho vlastníctva. O bytovej náhrade rozhodol súd prvého stupňa tak, že odoprel odporcovi právo na jej priznanie, keď mal za to, že uzavretím manželstva s vlastníčkou domu, získal právny titul k užívaniu bytu v tomto dome, odvodený od existencie manželstva. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporcu uznesením z 10. januára 2007, sp. zn. 5 Co 409/06 jeho odvolanie odmietol. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 204 ods. 1 O.s.p. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že písomné vyhotovenie napadnutého prvostupňového rozsudku bolo odporcovi doručené do vlastných rúk dňa 19.7.2006. Začiatok plynutia lehoty na podanie odvolania ustálil dňom 20.7.2006 a posledný deň tejto lehoty na 3.8.2006 (štvrtok). Keďže odporca podal odvolanie osobne na súde až dňa 9.8.2006, odvolanie ako oneskorene podané v zmysle § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odmietol. O náhrade trov rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dňa 26.1.2007 dovolanie odporca, ktorý ho navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Jeho prípustnosť vyvodzoval z toho, že rozhodnutie, proti ktorému smeruje, bolo vydané v konaní postihnutom vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. Súd mu odňal možnosť konať tým, že ním včas podané odvolanie odmietol, hoci pre takýto procesný postup nemal zákonný dôvod. Uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa prevzal dňa 29.7.2006 v sobotu a nie 19.7.2006, ako uviedol odvolací súd, o čom predložil overenú fotokópiu potvrdenky dodania z Poštového úradu v T.. V čase doručovania zásielky pracoval mimo miesta trvalého bydliska a domov prichádzal len v piatok vo večerných hodinách, preto je vylúčené, aby mohol prevziať osobne zásielku dňa 19.7.2006, čo bola streda. Trval na tom, že odvolanie podal v zákonnej lehote.

Navrhovateľka žiadala vo svojom vyjadrení dovolanie odporcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak sa ním napáda zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia, alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Odporcom je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí jeho odvolania, ktoré bolo oneskorene podané, a preto dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., či len na skúmanie existencie vady dovolateľom priamo namietanej (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku vecí právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať

len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným). So zreteľom na dovolateľom tvrdenú procesnú vadu, zameral sa osobitne na otázku splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť pred súdom konať a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, treba považovať aj vydanie uznesenia o odmietnutí odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v prípade, že podmienky pre takýto procesný postup súdu neboli splnené.

V prejednávanej veci dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania vychádzal z ustanovenia § 47 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon a iné písomnosti, ak tak nariadi súd.

Pri doručovaní súdu poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielajúcemu súdu. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení, osvedčuje pravdivosť toho, čo je v nej uvedené, ak nie je preukázaný opak. Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na doručenke uvedené.

V preskúmvanej veci je z obsahu doručeny pripojenej k č.l. 243 spisu zrejmé, že obsahuje len údaje o tom, že dňa 18.7.2006 bola zásielka uložená a rukou uvedený dátum prevzatia písomnosti vrátane podpisu odporcu.

Odporca v dovolacom konaní zákonné doručenie prvostupňového rozhodnutia namietal, uviedol, že sa v dni, ktorý je uvedený ako deň prevzatia rozsudku súdu prvého stupňa nezdržiaval v mieste bydliska a preto bolo povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie tejto okolnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyjadrenia odporcu, z písomnej odpovede Slovenskej pošty a.s., regionálne poštové centrum T., v ktorej bolo oznámené na výzvu súdu,

že predmetná zásielka bolo doručená na poštu 18.7.2006, pokus o doručenie bol vykonaný 18.7.2006, adresát nebol zastihnutý, bolo zanechané oznámenie o uloženie zásielky a následne zásielka uložená na pošte, kde si ju dňa 29.7.2006 prevzal adresát osobne, ako aj z knihy príchodov a odchodov na pracovisku odporcu, čestných prehlásení svedkov ustálil, že odporca sa nezdržiaval dňa 18.7.2006 v mieste doručovania rozhodnutia prvostupňového súdu, ktorým bola I. č. X. T., a preto ani nasledujúci deň 19.7.2006 nemohol prevziať zásielku, obsahujúcu rozsudok súdu prvého stupňa do vlastných rúk, ako ustálil odvolací súd.

Dovolací súd poukazuje na to, že „právo na súd“, ktorého jedným z aspektov je právo na prístup k súdu nie je absolútne a podlieha určitým obmedzeniam, najmä pokiaľ ide o podmienky prípustnosti opravného prostriedku. Tieto obmedzenia však nesmú zamedziť alebo obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že by uvedené právo bolo zasiahnuté v samej svojej podstate. Takéto obmedzenia nebudú zlučiteľné s článkom 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd, ak nesledujú legitímny cieľ, alebo ak neexistuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a cieľom, ktorý má byť dosiahnutý (viď Horňáček proti Slovenskej republike – právo na prístup k súdu).

Odporca, ktorému mala byť zásielka s prvostupňovým rozhodnutím doručená do vlastných rúk, sa v mieste doručenia v čase doručovania uvedenej písomnosti nezdržiaval, a preto došlo k platnému doručeniu tejto písomnosti až dňa 29.7.2006, kedy ju riadne prevzal. Odvolanie odporcu, ktoré tento podal na súde osobne dňa 9.8.2006 (č.l. 244 spisu) bolo podané včas, v zákonom stanovenej lehote. Pokiaľ preto odvolací súd jeho opravný prostriedok odmietol ako oneskorene podaný, odňal mu možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. mája 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: